

raża przekonanie, że komitet likwidatorów tudzież obywatelski komitet pomocniczy dołoży wszelkich starań, aby przez pociągnięcie winnych do moralnej i materialnej odpowiedzialności stało się zadość obrażonej moralności publicznej; wskutek czego restytuowane przez nich kwoty mogłyby się przyczynić do zaspokojenia wierzytelności zakładu.

Dr. Iskrzycki sprzeciwiając się dawaniu likwidatorom zbyt szczegółowych instrukcyj wyraził dwa życzenia: 1) aby likwidacja trwała jak najkrócej, bo inaczej administracja pożre dochody; 2) aby rozwikłanie interesów odbywało się ile możności bez pomocy sądowej, bo inaczej koszt egzekucyj przyniósłby klientom. Wyraził przytem radość swoją, że komitet obywatelski przyjął na nowo kontrolę i opiekę nad sprawą — bo to usunie wszelkie inne „pośrednictwa“, i prosił, aby komitet ten zaproponował zgromadzeniu kandydatów na likwidatorów, gdyż z ręki jego będą wszyscy mieć zautanie potrzebne (oklaski). Wyrazy te niechaj posłużą za naukę zaciętym i na óslep działającym wicherzycielom.

Dr. Popiel ze Stryja wniósł poprawkę do propozycji Art. hr. Potockiego, aby komitet likwidacyjny jak najspieszniej przystąpił do spieniężenia zakupionych już i zakupić się jeszcze mających realności, przyczem komitety pomocnicze w powiatach pozawiazywane mogłyby pośredniczyć.

Po zreasumowaniu wszystkich wniosków przez Dra Marchwickiego, a następnie Dra Zgórskiego uchwalono przedewszystkiem wnioski Artura hr. Potockiego, następnie rezolucję p. Wyszynskiego, dotyczącą pociągnięcia do odpowiedzialności członków b. zarządu, a nakoniec w myśl wniosku delegata Waltera, powzięto uchwałę, wyrażającą przekonanie, że obowiązkiem jest rządu, przyjść z materialną pomocą komitetowi likwidatorów.

Z kolei uchwalono *en bloc* instrukcję dla likwidatorów, ułożoną w 10 punktach w komitecie obywatelskim. Według niej firma zakładu będzie: „Gal. ek. uprzysł. zakład kredytowy włościański w likwidacji“, a firmować ją będzie pod stampilją dwóch likwidatorów. Likwidatorowie będą co pół roku ogłaszać sprawozdania ze swych czynności.

Na wniosek Dra Iskrzyckiego uchwalono potem płace dla trzech likwidatorów po 2500 złr., a dla trzech zastępców pod warunkiem, jeżeli będą pełnić obowiązki syndyków i pracować w dziale hipotecznym — po 3000 złr. Nadto dla wszystkich przypadnie 1% tantjemy od osiągniętych w drodze likwidacji sum.

Wcale. Powinam była zostać w domu, i skonfrontować go po powrocie z tym telegramem. Mógłby przysięgać do dzisiejszego dnia, a żadna rozsądna kobieta nie wymagałaby, abym mu wierzyła. Teraz mógł wprost powiedzieć: Nic w tem nie było złego, moja droga, wszakże sama się o tem przekonałaś.

Daremnie powtarzałam sobie, że nierozsądnie postąpiłam i perswadowałam sobie, że może się jeszcze nic złego nie stało. Musiałam przyjąć rzeczy, jak były, lub jak mi się w owej chwili wydawały. Tu już był kres mego rozumu. Im więcej myślałam o tem, co uczyniłam, tem trudniej zdawało mi się wydobyć z tego kłopotu. Układałam w myśli mozolne wymówki jedną, po drugiej, tracąc czas i trud nad dziełem, które musiało runąć w obec jednej tylko myśli: „Cóżbym ja sama na to powiedziała, gdyby on sobie tak postąpił?“ Jedna rzecz tylko była pewną, że musiałam wrócić, jak najspieszniej do domu.

Jeżeli uda mi się powrócić przed nim, nie odważy się o nie zapytać. Gdybym mu pokazała ów telegram, mógłby się tak zmięszać, że nie znalazłby słowa na obronę. Tymczasem przybyłam już do Rugby, przestałam myśleć o wymówkach, i czułam się cokolwiek spokojniejszą. Wreszcie, cóż złego uczyniłam? Pojechałam za mym mężem, chcąc go ochronić przed morzem występku, na które się puścić zamierzał. Czyż było w tem co złego? Czy moja to była wina, iż on, człowiek silny, obeznany ze światem, potrafił zwieść biedną, jak ja kobietę? Wcale nie. Gdy rzecz w tem świetle mi się przedstawiła, czułam się znowu silną i... głodną.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Likwidatorami, jakto już doniesiono, wybrani zostali: Marchwicki jednogłośnie (265 gł.), Zima 264 gł., Zgórski 263 gł. Zastępcami zaś: Dr. Władysław Górecki, Dr. Stanisław Krzyżanowski i Dr. Pajak, adwokaci krajowi. Imieniem wszystkich wybranych oświadczył Dr. Marchwicki, że w interesie stron, katastrofą dotkniętych zrzekają się tantjemy (oklaski) i gorącą prośbą zakończył o godz. 9 wieczorem zgromadzenie, które mu wyraziło serdeczne uznanie za bezinteresowną pracę.

Przywilej kolei północnej.

Podczas obrad nad budżetem ministerstwa handlu, zabrał głos w tej żywotnej dla Galicji sprawie, deputowany niemiecki dr. Menger. Podajemy rzecz jego w streszczeniu.

Mowca wziął za punkt wyjścia znane już ogłoszenie dyrekcji kolei Północnej w sprawie zawartej z rządem umowy, a przypominając wniesioną przez posła Matschekę interpelację, uzasadnia poruszenie sprawy tem, że pragnie słusznie „ażeby Rada państwa nie znalazła się znowu w przymusowym położeniu, i żeby nie znalazła się w niemożności dokładnego o sprawie poinformowania się“.

„Nie mogę przemilczeć — mówi dalej poseł Menger — że nie tylko ministerjalna komisja, którą rząd ustanowił do ocenienia prawnego stanu tej sprawy, wypowiedziała, iż, gdyby nie przyszło do skutku porozumienie w sprawie nowego porządku rzeczy na kolei Północnej, rząd posiada prawo wyłączenia, a więc daleko sięgającą władzę przymusową. Ale i ze strony jednego z opozycyjnych posłów, Schwaba, wybranego z pragskiej Izby handlowo-przemysłowej, podniesiono już projekt ustawy, przyznającej rządowi większe prawo co do najważniejszych spraw, jakie tu wchodzi w grę — jak kwestje kartelów, refakcyj i taryf w ogóle.“

„Gdyby rząd na swoje stronnictwo choć jakikolwiek rodzaj presji wywarł, mógłby jeszcze przed upływem przywileju kolei Północnej wyprowadzić znacznie silniejszą potęgę, aniżeli teraz ma w ogóle w sprawach kolejowych. Czynie tę uwagę dla tego tylko, ażeby podnieść, iż czyniony nam nieraz zarzut zbyt daleko idącej opozycji, w tej sprawie na znacznie słabszej opiera się podstawie, niż w innych kwestjach. Z naszej strony usiłowaliśmy w sprawie tej pozycję rządu wzmożyć, jesteśmy bowiem tego zdania, że w kwestjach, gdzie chodzi o tak niesłychanie ważne interesa austriackiej produkcji, przemysłu i rolnictwa, gdzie chodzi o ich uregulowanie może na cały wiek — musimy i dzisiejszy rząd popierać, aby możliwie najpomyślniejsze otrzymać rezultaty“.

Przechodząc do szczegółów — mowca podnosi najprzód kwestję przewozu węgla — wykazuje — że węgiel, ten tak zwany chleb przemysłu, w Wiedniu znacznie jest droższy niż w Berlinie, pomimo, że Berlin od pokładów węgla w Waldenburgu oddalony jest o sto klm. od ostrowskich pokładów, z których Wiedeń bierze swój węgiel o 221 klm. więcej niż Wiedeń. Dla tego w Berlinie rozwija się przemysł w różnych jego gałęziach, ale w Wiedniu i w wielu innych miejscach, w tym samym stopniu rozwijać się nie może. — Jeżeli prawdą jest, co pisano w dziennikach o ugodzie, pomimo pomyślniejszego położenia przemysłowców z Wiednia i innych okręgów przemysłowych, węgiel będzie jeszcze znacznie droższym w Wiedniu niż w Berlinie. Dalej pozwolę sobie wskazać, że przemysł żelazny w znacznej części co do swego pomyślnego rozwoju zależy od szczęśliwego rozwiązania kwestji kolei Północnej.

„Nie mamy w Austrii tak korzystnego, jak w Anglii stosunku, żeby węgiel i ruda żelazna znajdowały się razem na tem samym miejscu, ale nasze najlepsze pokłady rudy są bardzo znacznie oddalone od naszych najlepszych pokładów węgla. Dlatego muszą istnieć w Austrii takie taryfy na węgiel i na rudę żelazną, aby zdrowy przemysł żelazny mógł się rozwijać. A kwestja ta w najściślejszym jest związku z rozwiązaniem sprawy kolei północnej.“

Wiele innych rzeczy, równie ważnych, powiedziećby jeszcze można, które bardzo mało by-

ły publicznie omawiane, a znalazły wyraz tylko w protokołach ankiety taryfowej i w memorjach Izby handlowych. Dla przykładu wskażę na jeden fakt interesujący: Wiedeń jest naturalnie przeznaczonym na wielki targ zbożowy, na miejsce dla przemysłu młynarskiego, przyczem miałby dwa kierunki dowozu zboża, z jednej strony z Węgier, z drugiej zaś z Galicji i z krajów polskich pod panowaniem rosyjskiem. Z Węgier istotnie wielkie masy zboża przybywają na targ wiedeński, ponieważ tam taryfy węgierskich kolei skarbowych znacznie zostały niższe. Ciekawym jednak jest fakt, że z tak wielkiej prowincji jak Galicja — ku wielkiej szkodzi tamtejszych rolników i ku szkodzi wiedeńskiego targu, wiedeńskiej konsumpcji i dolno-austriackiego przemysłu młynarskiego, zboże tylko bardzo wyjątkowo przybywa do Wiednia, a to z powodu, iż obecne taryfy są tak wysokie, że transport do Wiednia jest niemożliwy, i że nawet mimo wysokich ceł chętniej to zboże wychodzi do Niemiec.

„Jeżeli panowie weźmiecie do rąk sprawozdanie, ogłoszone przez dyrekcję wiedeńskiego składu zbożowego, przekonacie się, że na kolei Północnej przewóz zboża i produktów mącznych na przestrzeni 300 kilometrów i przy minimalnej ilości 10.000 kilogr. kosztuje około 9.2 proc. drożej, niż na węgierskiej kolei skarbowej, o 6.4 proc. drożej niż na niemieckich skarbowych kolejach. Jeżeliby zaś prawdziwym było, co zawiera komunikat kolei Północnej, ogłoszony w dziennikach o ugodzie między rządem a koleją Północną, w takim razie nie byłoby na większych przestrzeniach kolei Północnej w handlu zbożowym żadnego polepszenia“.

Mowca przechodzi następnie inne artykuły przewozowe, jak cukier, żelazo — i wraca znowu do zboża:

„Zdawaćby się powinno, że austriackie koleje powinnyby przewóz do Wiednia protegować w stosunku do innych, zagranicznych targów. A przynajmniej przewóz z któregośkolwiek austriackiego miejsca handlowego nie powinien być w Wiedniu droższy niż na targach zagranicznych. Ale jeżeli szwajcarski kupiec lub młynarz sprzedając zboże do Zurychu lub Rorschach za przestrzeń Podwołoczyska-Wiedeń płaci 1 złr. 36 ct. za 100 kilogr. — to wiedeński kupiec lub młynarz płaci za tę samą przestrzeń 2 złr. 20 ct. — czyli o 62 proc. drożej“.

Kończąc powiada poseł Menger, że nie chce teraz wchodzić w to, jak najlepiej rozwiązać kwestję kolei Północnej, ale żąda aby Rada państwa „o ugodzie, zawartej już między rządem a koleją Północną, otrzymała zawiadomienie, żebyśmy nie musieli poprzestawać na fragmentarycznych, oczywiście niedokładnych komunikatach kolei, żebyśmy skoro Izba do 30 czerwca musi tę sprawę załatwić, zapytali naszych mocodawców, i żeby Izby handlowe rychło mogły dać opinię.“ Chodzi tu bowiem o sprawę, „która co do ekonomicznej swej doniosłości z pomiędzy wszystkich spraw ostatnich lat może być tylko z węgierską ugodą postawiona na równi“.

Odkrycie zarazki cholery.

Z Kalkuty nadszedł raport komisji, wydelegowanej pod przewodnictwem dra Kocha w celu odkrycia źródła tej straszliwej choroby. Rezultatem badań komisji, złożonej z drów Kocha, Fischera i Gafby, jest odkrycie organizmów mikroskopijnych, znajdujących się obficie we wszelkich wydzielinach pacjenta dotkniętego chorobą. Siedliskiem bakterij jest błona niższej części kiszek; przenikają one włókna i powodują podrażnienie, wywołując chorobę. Dla wykazania jednak związku pomiędzy odkrytymi bakteriami a chorobą, potrzeba było dowieść, iż owe mikroskopijne organizmy zaszczerpione, lub jakim innym sposobem wprowadzone do ciała zdrowego osobnika wywołują cholere.

Dr. Koch, nie mając możliwości dokonania powyższych doświadczeń w Egipcie, z powodu, iż w czasie rozpoczętych badań cholera tamże codziennie się zmniejszała, przedsięwziął badania w Indjach. We wszystkich ciałach osób zmarłych na epidemii, które uległy po śmierci sekcji (a sekcji tych dokonano 35), lekarze niemieccy znaleźli te same bakterje, które poprzednio odkryli w Egipcie. Tym sposobem badania dokonane w

Indjach potwierdziły wyniki doświadczeń dokonanych w Egipcie, a mianowicie istnienia bakteylii znajdujących zawsze w kiszkiach.

Bakteylje te nie istnieją w żadnej innej chorobie, jak przekonały doświadczenia dokonywane według tej samej metody.

Poszukiwania, czynione celem odkrycia właściwego siedliska zabójczych bakterij, w ostatnich dopiero dniach uwieńczone zostały pomyślnym skutkiem.

Doniesiono o wybuchu cholery wśród ludności mieszkającej nieopodal stawu w Baliaghatta; wodę ze stawu owego poddano rozbirowi i znaleziono w niej oddawna poszukiwane bakteylje w wielkiej ilości.

W kilka dni później wodę z tegoż samego stawu poddano ponownemu rozbirowi, lecz bakteylje, jakkolwiek jeszcze w takowej obecne, znajdowały się już w znacznie mniejszej ilości.

Trudno jest obecnie w samym początku doświadczeń określić, co powoduje większe lub mniejsze rozwijanie się owych bakteylii.

Komisja pracuje ze zdwojoną energją nad odkryciem procesu powstania bakterij, które dotąd odkryte zostały w rozmaitych płynach, jak mleku itp., a nadto odbywa doświadczenia z zaszczepianiem zarazków cholerycznych rozmaitym zwierzętom, celem zbadania o ile te ostatnie podlegają rzeczonej chorobie.

„Życzyłoby należało—czytamy w zakończeniu komunikatu—aby podobne doświadczenia przedsięwzięte zostały dla odkrycia źródła zabójczej żółtej febry, która pustoszy tak często tamtejsze strony.“

KRONIKA.

Zmarli: Dr. Fr. Danek zaszczytnie znany i wysoko ceniony z charakteru i znakomitych zdolności lekarz pułkowy, zmarł 26. b. m. w Krakowie przeżywszy lat 45. Wład. Krywult powszechnie szanowany kupiec i obywatel miasta Krakowa, zmarł dnia 25. b. m., przeżywszy lat 33. W Tyfisie umarł nagle rosyjski generał Starosielski, naczelnik głównego zarządu Kaukaskiego.

Ruch budowlany. Pod tym tytułem umieściliśmy już wiadomości w naszym piśmie, obecnie uzupełniamy ją nowymi szczegółami:

Przy placu Akademickim kończy pan Ferdynand Borkowski budowę kamienicy dwu piętrowej, a obok tej rozpoczną się tymi czasy roboty przygotowawcze do budowy drugiej kamienicy dwu piętrowej. Przez budowle te rozszerzony zostanie znacznie plac Akademicki tudzież wyjazd ku ulicy św. Mikołaja, stanowiącej najbliższą komunikację przedmieścia Stryjskiego z miastem.

Przy ulicy Zimorowicza ukończone zostaną wkrótce trzy dwu piętrowe kamienice, pp. Zygmunta Długoskiego, Michała Służewskiego i Franciszka Momockiego; w tym roku również ma stanąć budynek Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ a w nim wielka sala, w której przez rok cały nauka gimnastyki, w zapusty zaś bale publiczne odbywać się będą.

Przy ulicy Akademickiej rozebrano stary dom piętrowy; na miejscu jego stanie dom dwupiętrowy pana Zygmunta Motylewskiego.

Przy ulicy Fredry rozpoczął pan Karol Kisselka budowę kamienicy dwupiętrowej dla kasyna wojskowego.

Przy ulicy Kurnickiej buduje nasz znakomity uczony pan Józef Supiński dom jedno piętrowy. Przy ulicy Kopernika zaś pan Jan Marischler oficynę jednopiętrową. Przy ulicy Leona Sapiehy pan Berisch Wolf Hausmann kamienicę dwu piętrową, wreszcie przy ulicy Teatyńskiej stawia pan Michał Kossak dom jedno piętrowy.

Nowa szkoła św. Anny przy ulicy Kazimierzowskiej jest na ukończeniu. Z przyszłym rokiem szkolnym rozpoczną się już wykłady w nowym gmachu.

Przy ulicy Stryjskiej wykończona będzie wkrótce nowo wymurowana Cerkiew przy zakładzie wychowawczym Bazyljanek. Przy ulicy Głowińskiego rozpocznie się wkrótce budowa pralni dla szpitala powszechnego, w miejscu, gdzie dawniej stała gazownia.

Odnowienie kościoła Zgromadzenia PP. Sakramentek postępuje różnym krokiem — nad częścią klasztoru będzie w tym roku zaciągnięte nowe

wiązanie dachu i przesklepiony zostanie chór klasztorny.

Dom na szkarpie klasztoru XX. Karmelitów otrzyma nowy dach blaszany, tudzież nową fasadę wraz ze szkarpą. Przy ulicy na Rurach stanie dom parterowy pana Wincentego Kuźniewicza. Przebudowanie zbombardowanej akademji, na cerkiew, postąpić ma znacznie w tym roku.

Schenkomania. Przez główne ulice miasta trudno się przecisnąć od wczoraj. W kilku sklepach wystawiono broszury barbarzyńskie, traktujące z lubością o procesie Schenka i jego zbrodniach, dla których objaśnienia wywieszono liche i wstrętne ilustracje. Przed sklepami tymi stoi tłum ludzi, po największej części z klasy najniższej, a tysiączne uwagi i komentarze demoralizujące objają się o uszy przechodniów. Nie rozumiemy, dlaczego władza nie oszczędza tak wstrętnego i demoralizującego widoku ludziom, których część musi ztąd zaczerpnąć naukę lub ochotę do zbrodni. Zdaje się, że dość już pisano o wpływie demoralizującym kryminalnych powieści i opowiadań o zbrodniach. Czyż kilkakrotne naśladowanie zbrodni Francesconiego nie jest dość jaskrawem? Jeżeli władze czują się obowiązane do usuwania fotografii i rysunków pornograficznych z przed oczu młodzieży, to nie mniej powinny się poczuwać do obowiązku usuwania widoków wstrętnych i demoralizujących z przed oczu najbiedniejszego proletariatu, którego ujemne skłonności łatwo takimi obrazami obudzić się mogą...

Adwokaci w Galicji. Zarządzone przez ministerstwo sprawiedliwości dochodzenie co do obecnego rozmieszczenia adwokatów, wykazało, że większe miasta są adwokatami przepelnione, podczas gdy wszędzie indziej daje się czuć ogromny brak adwokatów. Tak np. z początkiem br: w zachodniej części Galicji (krakowski wyższy okręg sądowy) na 61 okręgów sądów powiatowych, było 42 bez adwokatów, mianowicie są to powiaty sądowe: Brzesko, Dobczyce, Krzeszowice, Liszki, Niepołomice, Radłów, Skawina, Wieliczka, Wiśnicz, Wojnicz, Jordanów, Kalwarja, Maków, Miłówka, Myślenice, Slemień, Brzostek, Dębica, Frysztak, Jasło, Mielec, Pilzno, Radomyśl, Ropczyce, Tuchów, Cieżkowice, Czarny Dunajec, Krościeńko, Krynica, Limanowa, Mszana dolna, Głogów, Kolbuszowa, Łańcut, Leżajsk, Nisko, Przeworsk, Rozwadów, Sokołów, Strzyżów, Tarnobrzeg, Tyczyn i Ulanów.

We wschodniej części Galicji (lwowski wyższy okręg sądowy) na 114 okręgów sądów powiatowych jest 90 bez adwokatów, mianowicie: Bełz, Cieszanów, Kulików, Lubaczów, Mosty wielkie, Niemirów, Rawa, Szczerzec, Uhnów, Winniki, Zalesie, Budzanów, Grzymałów, Husiatyn, Kopyczyńce, Mielnica, Mikulińce, Nowosiół, Skalat, Tłuste, Trembowla, Wiśniowczyk, Zbaraż, Bóbrka, Bursztyn, Busk, Chodorów, Gliniany, Kamionka Strumiłowa, Kozowa, Łopatyn, Olesko, Podhajce, Przemysław, Rohatyn, Zamość, Zborów, Bircza, Brzozów, Bukowsko, Dobromil, Dubiecko, Dukla, Jaworów, Krakowiec, Lisko, Lutowiska, Mościska, Niżankowice, Radymno, Rymanów, Sądowa Wisznia, Sieniawa, Ustrzyki dolne, Żmigród, Borynia, Dolina, Komarno, Łąka, Medenice, Mikołajów, Podbuż, Rożniatów, Rudki, Skole, Starasól, Staremiasto, Turka, Żnawno, Żydaczów, Bohorodczany, Delatyn, Halicz, Kałusz, Monasterzyska, Gwoździec, Horodenka, Kuty, Nadwórna, Sołotwina, Tlumacz, Tyśmienica, Wojniłów, Złoty Potok, Obertyn, Peczeniżyn i Zabłotów.

Stowarzyszenie młodzieży handlowej we Lwowie. Na wieczorku odbytym dnia 23. i 24. b. m. zebrało się wiele publiczności, która bardzo przyjemnie zabawiła się udatnie wykonanym programem. Najpierw kwartet solowy złożony z pp. Jabłońskiego, Gigela, Hoffmana i Langa odspiewał Kreutzera „Kaplica“ i Dürnera „Wiosenka“. Bracia Kupeczyńscy odegrali na cytrze mistrzowsko kilka dumek ukraińskich, a pan Dietz za odspiewaną arję z „Królowej Marietty“ i „Inwalida“ zbierał rzesiste oklaski. Odegrano także jedną komedję pod tytułem: „Jeden z nas musi się ożenić“, a amatorowie za wystudjowanie dobre swych ról i za niewymuszoną swobodę w ruchach, zasłużyli na pochlebne uznanie.

Wieczorkiem kierował pan Signio.

Żywy pług do zgartywania ruchomej giełdy z Wałów. Od dawna umieszczane w miejscowych dziennikach prośby i apelacje do władz, aby usunęły z Wałów gromady wekslarzy i handełesów giełdowych, tamujących tę niewonną wprawdzie, ale jedyną w śródmieściu promenadę, nie odniosły

skutku. Zastępy chałatowych postaci snują się ciągle po Wałach bez przeszkody. Oburzyło to gromadkę antisemicko usposobionej młodzieży, u której apatja władz wyrodziła poczucie samopomocy. Ramię do ramienia tedy, zwartym szeregiem, zajmującym całą szerokość Wałów, poczęła wspomniana wesoła gromadka spacerować onegdaj po nad niemodną Pełtwią i w kwadrans dokazała tego samego, co ongi Egipcjanie. Wałom przywrócony został na chwilę charakter promenady.

Niewyraźny hełd. W pewnym tutejszym handlu wystawioną jest w oknie porcelanowa miseczka okolona drutem, z napisem „na cześć króla Jana Sobieskiego.“ Publiczność zatrzymuje się przed oknem i zadaje sobie pytanie, co jest właściwie uczczeniem króla Sobieskiego, miseczka, czy drut, czy też oboje razem? I dla czego drutowana miseczka ma być uczczeniem króla Jana?

Niebezpieczny złodziej. Józef Janiszewski, czeladnik krawiecki, specjalista w kradzieżach pokojowych, który za taką zbrodnię odbył ostatni raz w c. k. sądzie obwodowym w Rzeszowie pod przybranem nazwiskiem Józefa Ziolkowskiego, karę sześciomiesięcznego więzienia, gdzie go jednak tutejsza policja jako Józefa Janiszewskiego poznała, rozpoczął od 13 lutego b. r., jako dnia swego uwolnienia, wykonywać na nowo swe rzemiosło zbrodnicze we Lwowie. Przytrzymano go jednak dnia 24. b. m. w południe, w chwili, gdy odmykał witychem zamknięte drzwi mieszkania c. k. rotmistrza p. J. D., pod l. 69 przy ulicy Żółkiewskiej, pomagając sobie przytem silnym dżutem. Ślady na tem dżucie stwierdzają, że służyło ono już do rozbicia niejednego zamku, skóbla i kłódki.

Kradzież. Woźnemu Ilkowi Teodorowi skradziono kożuszek sieraczkowem sukmem pokryty wartości 20 złr.

Aresztowania. Policja uwięziła Brandlera Samuela przy kradzieży kieszonkowej. Józefa Michalyszyna woźnicę za przejechanie i lekkie uszkodzenie terminatora blacharskiego Stefana Bonio. Konrada Turko za kradzież trzech kur i worka. Schajego Schatza poszukiwanego za kradzież koni i Antoniego Pełechowicza poszukiwanego przez c. k. sąd powiatowy w Dobromilu.

Zguba. W policji znajduje się parasol wiśniowo brązowy, zapomniany przez kogoś w dorożce.

Bazylijanie i Jeziuci. Do *Nowej Reformy* telegrafują z Wiednia: Kurja rzymska zamierza istotnie klasztor bazyliński w Ławrowie oddać zakonowi Jezuitów. Rząd austriacki o tym projekcie Watykanu nie jest jeszcze urzędownie zawiadomiony i dla tego nie mógł jeszcze zaznaczyć swego w tej sprawie stanowiska.

Towarzystwo zaliczkowe urzędników. Dziś w piątek o godz. 5. popołudniu w sali kasyna miejskiego dalszy ciąg Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia zaliczkowego urzędników we Lwowie. Na porządku dziennym zmiana statutów.

Do kuratorji dla szkoły rolniczej w Czernichowie, w miejsce p. Milieskiego, który zrezygnował, powołał Wydział krajowy p. Stan. Homolacza. Delegatami swoimi dla sprawy zalesienia wydm piaszczystych ustanowił Wydział kraj. w powiecie niskim hr. Ferd. Hompescha, a w powiecie tarnobrzekim p. H. Dolańskiego z Grębowa.

Dyrektorem Towarzystwa Zaliczkowego krakowskiego na zebraniu członków, wybranym został pan Przemysław Kotarski.

Z uniwersytetu. Panowie Henryk Bobkiewicz rodem z Biecza w Galicji i Mateusz Szymon Dąbrowa-Morawski, rodem z Kóz-Szulborze w Królestwie polskim, otrzymali onegdaj na uniwersytecie Jagiellońskim stopnie doktorów wszech nauk lekarskich.

Dar. Cesarz udzielił z prywatnej skatuly gminie Wroców, w powiecie gródeckim, na wsparcie dotkniętych gradobiciem jej mieszkańców zapomogi w kwocie 500 złr.

Śmiertelność we Lwowie. W 11. tygodniu b. r. tj. od 9. b. m. do 15. zmarło we Lwowie ogółem 74 osób, czyli o 5 więcej, aniżeli w poprzednim tygodniu. Najwięcej ofiar porwała gruźlica i zapalenie przewodu oddechowego.

Dla ofiojalisty prywatnego złożonego chorobą, otrzymaliśmy od dra Wursta z Kosowa 5, a od dra B. 1 złr. i doręczyliśmy gdzie należy.

Gorlice 24 marca. (*Utrapienia akcyzowe producentów nafty*). Na kongresie naftowym w Przemysłu podczas wystawy w roku 1882 p. Syg. Wiśniewski wykazał wyczerpująco ile to przykrości doznają właściciele destylarni z nowo zaprowadzonej kontroli w skutek nałożonego podatku konsumcyjnego

i to wszystko nazwał sekaturami. Sekatury te nieustają i stają się coraz uciążliwszymi. I tak bez zapowiedzi przybywa urzędnik finansowy do destylarni, i znosi magazyny podręczne, w których się mieściła nafta opłacona. Magazyny te były wielką ulgą dla destylatorów, bo nie dozwalały wyzyskiwać. Na dowód przytoczę następujący wypadek. Pewien kupiec z Węgier przybywa do destylarni pana B. i zakupuje pewną ilość nafty, godząc się za cetr. metr. po 20 złr, na co daje zadatku 20 złr. a resztę należności zobowiązuje się zapłacić w oznaczonym czasie — że zaś kupujący znany z rzetelności, przeto p. B. chętnie na to się zgodził i opłacił podatek konsumcyjny w ilości kilkunastu złr. Gdy wytoczono baryłki i miano je zabierać, kupujący dopiero zażądał pokazania sobie nafty. Otworzono kilka baryłek i kupiec znalazł naftę w nich gorszą (choć była zupełnie dobrą), aniżeli potrzebuje i dlatego oświadczył, że woli stracić zadatek aniżeli brać taką naftę. P. B. w skutek tego zmuszony był ze stratą opuścić po 2 złr. na centnarze, aniżeli tracić podatek konsumcyjny, bo gdyby magazynu podręcznego nie znieśli, nie mógłby być ów kupiec wyzyskiwać pana B. Taki magazyn miał i tę dogodność, że mając tam opłaconą naftę transporta można było zaraz ekspedjować.

Z dnia 22 na 23 b. m. w nocy o godzinie 2 spaliła się destylarnia w Sekowej, która była w zaniedbaniu kilkuletnim, a obecnie na ukończeniu w restauracji. Ogień zdaje się być podłożony.

Lasso amerykańskie w Odesie. „Odeskij Listok“ donosi o nowym sposobie dokonywania rabunków ulicznych w Odesie. W tych dniach student G. idąc przez ulicę, około godziny 10 wieczorem, dostrzegł trzech ludzi, dążących ku niemu. Nie chcąc się z nimi spotkać, przeszedł na drugą stronę ulicy, lecz ci rzucili na niego lasso i pochwycili niem za szyję. Student był jednak tyle przytomnym i silnym, że uwolnił się z fatalnej pętlicy i — uciekł. Gdy uciekał, jeszcze raz usiłowano złapać go na sznur, lecz bezskutecznie.

Elektroskop. Nowy wynalazek opuścił pracownię Edisona. Jest nim „Elektroskop“. Służy on do odtwarzania kopij odległych od siebie przedmiotów. Wzór przedstawia dwa ostrosłupy metalowe z silnie polerowanymi podstawami, ninocowanymi przed ciemnią fotograficzną. Wierzchołki ostrosłupów, znajdujących się na przeciwnych stacjach połączone są przewodami elektrycznymi. Wynalazek ten zostanie zastosowany do telefonów. Tym sposobem będzie można widzieć osobę, z którą się rozmawia za pomocą telefonu. Wszelkich zatem powinnowań, przedstawień rekomendacyjnych i uwierzytelnień będzie można dokonywać przed telefonem, a portret wieszającego lub uwierzytelnianego odbije się w elektroskopie przeciwnej stacji wraz z śmiechem i gestami stosownymi do okoliczności. Bodaj to elektryczność w ręku... Edisona!

Franciszek Mignet, jeden z najznakomitszych historyków francuskich zmarł przed paru dniami w Paryżu. Zmarły był przyjacielem i towarzyszem Thiersa, jakkolwiek wielce się z nim w dążnościach i zapatrywaniach politycznych różnił. Urodził się r. 1796 w Aix. Długi czas pracował w wychodzącym w Paryżu *Courier Francais*, następnie brał czynny udział we wszystkich ruchach politycznych kraju. Do najlepszych dzieł jego należą: „Histoire de la Revolution francaise“ i „Negociations relatives a la succession d'Espagne“. W r. 1837 został obrany członkiem Akademii.

Zaohęta do zawierania ślubów małżeńskich. Niemalą sensację wywołało w Petersburgu doniesienie *Nowosti*, iż jakaś wysoko postawiona osoba, zgorzonna szerzącą się niemoralnością w stolicy, i w ślad zatem idącemu zmniejszaniu się liczby związków małżeńskich, postanowiła każdą pannę idącą za mąż hojnie wyposażać. Powszechnie się domyślają, że tą osobą nie jest nikt inny, jak tylko cesarzowa rosyjska. Środek powinien okazać się skutecznym.

Nie głupia Józia.

— Kogo wolisz Józiu, uboższego poeęta, czy uboższego malarza?

— Jeżeli mama pozwoli wybierać, to wolę uboższego kapitalistę.

Odpowiedź od redakcji. Jednemu z aranżerów: Memorjał pański, broniący „traktujących serjo sztukę aranżerów“ przed żartobliwą nazwą Fikal-skich, nie może być z powodu osobistej polemiki drukowany.

„Obojętność ogółu dla sztuki w ludziach zajmujących wybitniejsze stanowiska“ martwi pana niezmiernie. Pojmujemy. Pociężyć chyba możemy tem, że medalu „zasłużonych“, jaki wręczono pewnemu aranżerowi w Warszawie, i pan się może we Lwowie doczeka.

Nadesłane. Odnosnie do artykułu w *Kurjerze Lwowskim* z dnia 24go marca b. r. pod napisem: „Opieka sierocińska“ zwartego, nprzejnie proszę o łaskawe umieszczenie następującego faktycznego wyjaśnienia: Wszystkie w powodach świetnego sądu moje uwolnienie uzasadniające, a przytoczone okoliczności podniosła obrona adw. dra Jackowskiego w toku rozprawy i w wywodzie ostatecznym; w postępowaniu dowodowym stawiane przez niego wnioski zmierzające do przeprowadzenia dowodu prawdy, dają najwymowniejsze świadectwo, że bez względu na osobę przeciwnika i koleżeństwo, zastępywał dr. Jackowski moją sprawę z całą sumiennością i poczuciem ważności zadania. We wnioskach swoich i zarzutach — po właściwym imieniu nazywanych, poszedł on dalej aniżeli sędzia wyrokujący. A co do siły argumentacji i wywodów ostatecznych, było i jest tylko jedno w całej licznie zgromadzonej publiczności zdanie tj. powszechne uznanie. Zdanie tedy, że adw. Dr. Jackowski „na cierał z boku, z za płotu i czepiał się niby drobiazgów“, jest niesłusznym, krzywdzącym, i mogłoby posłużyć na przyszłość dla niego i dla innych jako przykład odstraszący, iżby żaden adwokat na przyszłość żadnej chociaż najslusniejszej sprawy przeciw adwokatowi nie przyjmował.

Dr. Dubanowicz.

Teatr, literatura i sztuka.

(r) Teatr. Onegdaj wznowiono wesołą komedję Labiche'a „Polowanie na zięciów“, w zmienionej cokolwiek obsadzie. Rolę notariusza objął p. Zboiński i odegrał dobrze, rolę zaś Carbonela p. Wojdałowicz, nie zdołał jednak ożywić jej humorem, do czego przyczyniała się zapewne zbyt wyteżona uwaga na suflera. Wyborną parą mieszczańską byli państwo Perugin, przedstawieni przez pp. German i Skalskiego. Dziwić się tylko należy, dla czego reżyserja komedji tak mało używa p. Skalskiego, który zwłaszcza w komedji mieszczańskiej, mógłby stworzyć szereg pysznych typów. Z reszty ról wybitnie odznaczyły się pp. Kwiecińska i Stachowiczówna.

— Dzisiaj jak wiadomo jubileuszowe przedstawienie pani Anieli Aszpergerowej, kończącej 50 rok pracy na deskach teatralnych a 40 w samym Lwowie. Nie mamy już kogo zachęcać, aby pospieszył dla oddania hołdu jubilatce, gdyż sala teatralna z trudnością zapewne pomieścić zdoła pragnących wziąć udział w owacji, do której sercem przyłączają się wszystkie miasta Polski.

Wiedeń, 26. marca. Tutejsza kolonia polska powitała wczoraj we wtorek śpiewaka Mierzwińskiego wysyłając doń deputację złożoną z przewodniczących trzech tutejszych polskich stowarzyszeń „Przytuliska“, „Ogniska“ i „Zgody“. Do deputacji tej przyłączyli się i inni rodacy. Imieniem deputacji przemawiał prezes Tow. „Zgody“, podnosząc zasługi Mierzwińskiego około rozślawienia imienia polskiego w świecie na polu sztuki, która w ostatnich czasach zmusza coraz częściej cudzoziemców do wymawiania trudnych polskich nazwisk. Widocznie wzruszony tem przyjęciem znakomity nasz rodak, przyrzekł udział swój w koncercie na dochód wspomnianych trzech Stowarzyszeń.

Wczoraj wieczór odbył się pierwszy występ Mierzwińskiego w operze wiedeńskiej. Tryumf artysty polskiego niesłychany. Publiczność rozentuzjasmowana wywoływała go nieskończenie. Dzienniki dzisiejsze *Allg. Ztg.*, *Deutsche Ztg.*, *Presse*, *Tagblatt*, *Extrablatt*, *Vorstadt Ztg.*, *Neue Fr. Presse* zachwycone są polskim tenorem — nazywają go fenomenalnym.

Tak więc publiczność i poważna prasa wiedeńska przyjęły śpiewaka naszego z należnym jego talentowi uznaniem, jedyny tylko recenzent dziennika *Morgen-Post* wsiadł na złośliwego konika i począł wymachiwać drewnianym pałasikiem, sądząc, że straszliwie porazi intendenta opery wiedeńskiej i Mierzwińskiego. Gdybyż to jeszcze poważnie ocenił talent Mierzwińskiego i wypowiedział odrębne od ogółu zdanie, mogłoby być śpiewakowi może przykro, ale na szczęście cała ocena napisana jest w sposób, iż robi wrażenie owego przysłowia *hic*

haec hoc, które z dzieciństwa szambelan w „Panu Jowialskim“ wypowiada, jako rzecz niesłychanie mądrą. Pisze np. takie rzeczy, że pan Mierzwiński, der preusische Tenorist polnischer Nationalität“ dostał się do wiedeńskiej opery, tylko przez bliższe stosunki z Luccą. Głosowi jego zarzuca brak szkoły, nierówność głosu i dźwięk, który tylko chwilowo olśniewa, ale nie porywa i wkrótce nuży.

Koncert Maurycego Falla. Jutro odbędzie się w sali Towarzystwa muzycznego koncert p. M. Falla, kapelmistrza 9go pułku piechoty, ze współudziałem p. dyrektora Mikulego, panny Hillenbrand, pana Neuhausera, Wolfsthal'a i Gerbicza. Program następujący: 1) Gounod. Wielki marsz z opery „Królowa Saba“. 2) Vallace. Uwertura z „Maritana“. 3) Rubinstein „Asra“. 4) Bendel. „Jak cudownie mnie wzrusza“. 5) Moscheles. Koncert (Es-dur) odegra panna Hillenbrand drugi fortepian dyr. Mikuli. 6) Reinecke. „Modlitwa wieczorna“. 7) „Ej strzeż się“ na orkiestrę smyczkową. 8) Vieuxtemps. Polones odegra p. Wolfsthal. 9) Ochs. Transkrypcja humorystyczna. 10) Fall. Polones Wiarusy. — Biletów dostać można w księgarni Gubrynowicza i Schmidta. — Początek o godzinie 7.

Z Akademii umiejętności. Na posiedzeniu komisji prawniczej Akademii umiejętności dnia 8. marca 1884 przedmiotem dyskusji była rzecz „o przysiędze głównej i o przesłuchaniu stron jako świadków, z uwzględnieniem nowego projektu austriackiej ustawy sądowej“, którą przedstawił dr. Maurycy Fierich. Instytucja przysięgi stanowczej, jakkolwiek na nader prostych i racjonalnych zasadach oparta, wszędzie w praktycznym zastosowaniu liczne nasunęła trudności, które występują dotkliwie także w praktyce sądów austriackich. Najnowsze projekty austriackie do nowej ustawy sądowej z r. 1876 i 1883, uchylają całkiem przysięgę stanowczą, a wprowadzają w jej miejsce nowy środek dowodowy tj. przesłuchanie stron jako świadków, bo przeciw niemu podnieść można zarzuty, z których najważniejsze, że nowa instytucja wprowadza do procesu cywilnego niezgodną z jego istotą zasadę inkwizycyjną i identyfikuje włew zdrowym poglądom procesowym stroną ze świadkiem, a nadto przysparza też niemało trudności i wątpliwości praktycznych.

Sprawozdawca mniema, że na poparcie nowej instytucji nie można się ze skutkiem powoływać, iż ona w procesie drobiazgowym Austriackim już pomysłnie przebyła próbę doświadczenia. Sprawozdawca dochodzi do rezultatu, że przysięgi stanowczej po odpowiedniej reformie takowej nie należy usuwać z procesu cywilnego, zaś przesłuchanie stron jako świadków, można wprowadzić tylko jako środek dowodowy, posiłkowy. W tej myśli przedstawia szereg wniosków, z których najważniejsze: a) aby przysięgę stanowczą dopuścić tylko na fakta, które są własnymi czynnościami lub przedmiotem spostrzeżenia stron, ich zastępców lub prawozwlewców. Sędzia po oświadczeniu stron w ciągu procesu, czy przysięgę wskazaną przyjmują lub odkazują, dopuszcza takową w miejsce dzisiejszego nieraz istną lamigłówką logiczną stanowiącego wyroku warunkowego, w formie rezolucji, zawierającej rolę przysięgi. W każdym razie zapada następnie wyrok stanowczy, a zaprzysiężone fakty zupełny stanowią dowód; b) przesłuchanie stron jako świadków w dwóch przypadkach ma miejsce: jeżeli strona, która na dopuszczoną ratę ma złożyć przysięgę sama zażąda, aby ją na fakta rotą objęte przesłuchano w charakterze świadka, a powtóre, jeżeli idzie o fakta, które nie są przedmiotem spostrzeżenia strony.

Moc dowodową zeznań stron, złożonych w charakterze świadka, ocenia sędzia według swobodnego uznania. — W obszernej dyskusji, która się nad tym przedmiotem wywiązała, uznano potrzebę reformy przysięgi stanowczej, przeważna większość jednak oświadczyła się przeciw wprowadzeniu instytucji przesłuchania stron w charakterze świadków, jako środka dowodowego do nowej ustawy sądowej.

Przewodniczący dr. Boll zamykając dyskusję, zaprosił obecnych, tudzież wszystkich w ogóle prawników, aby zwrócili pilną uwagę na nowy projekt ustawy sądowej i swe uwagi o poszczególnych instytucjach i postanowieniach zechcieli udzielać komisji prawniczej, choćby takowe nie były ujęte w formę wykończony rozprawy naukowej. Reforma albowiem tak wielkiej doniosłości, jaką jest proces cywilny, tylko przy udziale szerokich kół, znających potrzeby praktycznego życia, może być przeprowadzoną. a dyskusja naukowa, na tle doświad-

zeń z życia praktycznego przedsięwzięta, może dostarczyć wiele cennych materiałów do pożądanych zmian w przedłożonym projekcie ustawodawczym.

Towarzystwo zachęty sztuk pięknych w Warszawie. Przed kilku dniami odbyło się walne zgromadzenie tego Towarzystwa, na którym odczytano sprawozdanie za rok 1883. Głównym przedmiotem działalności w roku ubiegłym było zapewnienie stałego pomieszczenia dla wystawy, na co już zebrano 34.000 rubli. Z końcem roku Towarzystwo liczyło członków honorowych 31 rzeczywistych 1470; zwyczajnych 1.023 i korespondentów 81. Wystawę zwiedziło osób za biletami płatnymi 24.392. Majątek Towarzystwa wynosi 33.850 rubli.

Warszawski balet, jak nazywa Czern. Ztg. towarzystwo p. Łakowicza, przybył już do Czerniowca i dnia 24 dal w sali Krzysztofowicza pierwsze przedstawienie.

Kronika z życia Mickiewicza, zawierająca wszelkie interesujące szczegóły historyczne i anegdotyczne z życia wieszczki naszego opuściła prasę. Układem jej zajął się sumiennie p. Wł. Belza, wydaniem zaś ozdobnym i eleganckim, a ozdobionem pięknie sztychowanymi wizerunkami Maryli i Adama, księgarnia Seyfartha i Czajkowskiego.

Le maitres de forges, słynna sztuka Ohneta, która przyniosła autorowi dwakroć pięćdziesiąt tysięcy franków z przedstawień w teatrze Gymnase, nabyta została przez dyrekcję teatru krakowskiego.

Henryk Schliemann udał się do Tyrusa, aby w tamtejszej starożytnej akropoli poszukiwania przedsięwziąć. Bezwątpienia, że prace tego niezmiernie badacza wzbogacą znowu wiadomości o starożytnej Helladzie. Ruiny Tyrusa, leżące w pobliżu Argos i Nauplii, są szczątkami najstarszych budowli greckich, a tamtejsze mury cyklopskie słynęły w starożytności jako dzieło cudowne. Tyrus należy do tych miejscowości, które najczęściej przychodzą w podaniach i powieściach. Dzisiaj nazywa się Palaioastron. Już w r. 1876 rozpoczął Schliemann robić poszukiwania, twierdząc, że mury cyklopskie pochodzą z r. 1800 przed Chrystusem.

Telegramy „Kurjera Lwowskiego“.

Wiedeń, 27 marca. Przed południem obradowało 6 komisji. Komisja budżetową obradowała w dalszym ciągu nad indemnizacją galicyjską. Minister Ziemiałkowski bronił gorąco przedłożenia rządowego. Lienbacher oponuje gwałtownie i cofa w końcu swój wniosek, aby sprawę odesłać do trybunału państwowego, a stawia wniosek przejścia do porządku dziennego. Posiedzenie trwa dalej.

Zamiast kwestji kongrualnej ma przyjść pod obrady przed świętami sprawa podatku gorzelnianego. Krąży pogłoska, że Polacy chcą zaniechać dalszej opozycji.

Stambuł, 27 marca. Przy rewizji zatrzymanego w Dardanelach parowca rumuńskiego „Romanul“, znaleziono 40 skrzyń dynamitu, 676 pakietów bawełny strzelniczej i kilka skrzyń patronów.

Wiadomości polityczne.

Wiedeń 27 marca. Z powodu dwukrotnej audjencji jaką miał feldm.-por. Rodakowski u cesarza krążyły wieści, że generał ten powołany zostanie do objęcia jakiegoś wysokiego stanowiska wojskowego. Pogłoski te sprawdziły się po części. Generał Rodakowski obejmuje przy komendzie korpusu wiedeńskiego kierownictwo agend ekonomiczno-administracyjnych w miejsce pensjonowanego feldm. por. Appela. Na ostatniej audjencji

ozi oznajmił p. Rodakowski cesarzowi przybycie swoje i objęcie urzędu.

Szczegółowa rozprawa budżetowa postąpiła w Izbie poselskiej tak daleko, że dnia 24go w poniedziałek załatwiono budżet ministerstwa handlu i rolnictwa i zaczęto budżet ministerstwa sprawiedliwości. Prócz mowy Mengera w sprawie kolei Północnej — rozprawa nie przedstawia nie interesującego. Tylko przy ministerstwie rolnictwa zabrał głos poseł Euzeb. Czerkawski do rozdziału: „szkoły górnicze“ i wskazując na możność znacniejszego podniesienia górnictwa w Galicji, wyraził życzenie, aby założono w kraju średnią szkołę górniczą.

Na dwóch posiedzeniach załatwiła dzisiaj Izba posłów budżet i ustawę finansową na rok 1884 w trzecim czytaniu. Następne posiedzenie w sobotę.

Vaterland ogłasza dzisiaj następujący, przez ks. Alfreda i Alojzego Liechtensteinów podpisany komunikat: „*Nova Presse*, tudzież inne pisma liberalne wiążą nasze imiona z artykułem podanym w *Graser Volksblatt* i wnoszą żąd, że łączność klubów prawicy jest zwątloną, jeżeli nie zerwaną. Mamy sobie przeto za obowiązek oświadczyć, że nigdy ani do *Graser Volksblatt* ani do żadnego innego dziennika nie pisujemy, i że tendencję owego artykułu ganimy i nad nią ubolewamy.“

Peszt, 27 marca. Aresztowani anarchiści zostali oddani prokuratorji państwowej. Skonfiskowane listy i pisma podburzające zapełniły trzy skrzynie. Sprawozdanie prezydenta policji obejmuje 6 arkuszy. Daje ono pogląd na tajne zebrania odbywane od roku 1880, opisuje działalność pojedynczych uwieczonych i udowadnia, że anarchiści peszteńscy działali w porozumieniu z wiedeńskimi. Udowodniona jest rzeczka, iż Fried znośił się codziennie z Pragerem, z którym również Kammerer utrzymywał srosunki.

Papiery wartościowe zrabowane w kantorze Eiserta przywiózł do Pesztu Kammerer i poruczył Friedowi ich sprzedaż. Fried złombarował je za pośrednictwem Salamona Blaua. Policji powiodło się wysledzić, gdzie i kiedy odbywały się zebrania, na które anarchiści wiedeńscy i tutejsi wysyłali swoich delegatów, a na których zapadły uchwały co do zamordowania Hlubeka, Blöcha i Eiserta.

Redaktor pisma *Radical* Schäffer, został uwięziony pod zarzutem współwiny.

Izba posłów przyjęła po przemowie ministra-prezydenta Tiszy 130 głosami przeciw 73, projekt ustawy o budowie kolei z Metkowiec do Mostaru, mimo gorącego oporu skrajnej lewicy i umiarkowanej opozycji.

Budapeszt 27 marca. Prezydent Sejmu kroackiego Kresticz i Miskatowicz wyjechali do Budapesztu, dokąd udadzą się również inni posłowie, celem wzięcia udziału w obradach nad ustawą przemysłową.

Dzienniki donoszą: Serbowie, zamieszkali w Węgrzech odbyli onegdaj konferencję, na której mówiono o głównych punktach programu. Konferencja ma postanowić również czyli Serbowie mają wciąć udział w wyborach, czyli zachować się biernie, i z jaką partją połączyć się mają w pierwszym wypadku.

Berlin 27 marca. Przy otwarciu American Exchange, instytucji, które ma skierować ruch towarowy z Ameryki na Berlin do Niemiec i Austrii, wznosił poseł amerykański Mr Sargent toast na cześć cesarza niemieckiego, prof. Rouleaux zaś na utrwalenie stosunków przyjaznych Stanów Zjednoczonych z Niemcami.

Partja wolnomyślna zaczyna podnosić pewne trudności co do głosowania w sprawie ustawy antisocjalistycznej. *Breslauer Ztg.* zapowiada, że nie można będzie liczyć na członków lewicy w tym wypadku, a *National Ztg.* twierdzi, że nie ma potrzeby przedłużania owych nadzwyczajnych pełnomocnictw na przyszłość.

Neue fr. Presse donosi, że proces Kraszewskiego rozpocznie się w maju przed trybunałem państwowym w Lipsku. Do rozprawy powołano 17 świadków i 6 biegłych. Biegłymi są przeważnie oficerowie ze sztabu generalnego i z ministerstwa wojny. Obronę prowadzi adwokat Saul z Berlina.

Książę Paweł Fryderyk Mecklenburg-Schwerin rzekł się dziedzicznego prawa do tronu na rzecz swych młodszych braci i ich potomków.

Paryż 27 marca. Owa waza sewrska, którą otrzymał cesarz niemiecki z Francji, niema pochodzić od br. Saint-Vallier, lecz od bankiera Bleichrödera, który chwilowo bawił w Paryżu.

Wczoraj odbył się w Izbie wybór komisji budżetowej. Wybrano 16 dawnych a 17 nowych członków komisji. Większość jest za przyjęciem budżetu, ale za zmianą niektórych pozycji oszczędnościowymi. Opozycja jest silnie reprezentowana w komisji i liczy 12 do 14 członków. Czy minister finansów z powodu rezultatu wyboru komisji poda się do dymisji, niewiadomo, wątpić jednak o tem należy w obec tego, że wielu deputowanych wstrzymało się od głosowania.

Onegdaj odbyło się tu zebranie royalistów, na którym pojawił się nagle jakiś bonapartysta i zaczął wychwalać ks. Hieronima. Prezydent oburzony zamknął posiedzenie, poczem bonapartysta krzyknął: „Niech żyje cesarz!“ Powstało więc zamieszanie i bójka, która skończyła się dopiero, gdy gospodarz zgasił gaz.

Dyrektor *Agence Havas* Lebey umarł. Kierownictwo zakładu obejmie prawdopodobnie syn jego.

Izba przyjęła ustawę o awansach w armji i odrzuciła 319 głosami przeciw 198 poprawkę żądającą zniesienia godności marszałka. Constans postawił wniosek zaprowadzenie skrutynium z list przy wyborze deputowanych. Rouvier wybrany został przewodniczącym komisji budżetowej.

Rzym 24 marca. Na najbliższym konsystorzku ma być mianowanych pięciu polskich biskupów-sufaganów.

Jak donoszą z Poznania do *Germanii*, pogłoska, jakoby biskupem-koadjutorem dla archidiecezji miał być mianowany X. prałat Likowski, powstała żąd, że złożył mu w ostatnich dniach wizytę radca rządowy Perkhun, wizyta ta atoli miała na celu sprawę profesora seminarjum X. Lewickiego. Czy zaś radca Perkhun z prałatem Likowskim porozumiewał się także co do innych spraw, trudno to w tej chwili odgadnąć.

Kilka dzienników wyraża zdanie, że dla tego zwlekają z ogłoszeniem listy nowego gabinetu, ponieważ chcą równocześnie ogłosić mianowania sekretarzy jeneralnych. *Moniteur de Rome* pisze: Liczne dzienniki omawiają ewentualność wyjazdu papieża; zdaje się, że pomieniały one przedmiot dyskusji. Co innego jest powiedzieć, że kwestja napowrót została otwartą, a co innego, że kwestja już rozwiązana została. Katolicycy publicyści mają prawo omawiać sytuację, którą papież uznał za nieznośną i zastanawiać się nad prawdopodobnym jej rozwiązaniem, ale muszą pozostawić papieżowi najstosowniejszą decyzję.

London. W Izbie gmin napadł lord Churchill gwałtownie na egipską politykę gabinetu, oświadczył, że misja Gordona jest fiaskiem i żądał pozytywnych wiadomości o przyszłej akcji. Fitzmaurice odparł, że rząd polecił Grahamowi rozbić Osmana Digmę i oczyścić drogę do Berberu. Położenie Gordona jest fatalne. Pomimo zwycięstwa pod Halfaja jest on otoczony w okół przez powstańców a z pałacu gubernatora, gdzie mieszka może widzieć ich ogień strażnicze. Chciał on 16. zaatakować powstańców, ale odtąd nie ma o nim żadnej wiadomości.

Z Suakim dnia wczorajszego donoszą: Wojska jutro wyruszą w pochód. Kawalerja rekonoskowała dzisiaj i na 7 mil od obozu spotkała nieprzyjaciela, który wystrzeliwszy, jednego konia zabił. Kawalerja odstrzeliwając zabiła kilku powstańców. Po dwugodzinnem strzelaniu nieprzyjaciel się cofnął; siła jego niewiadoma.

Bukareszt 27. mara. Bratiano oświadczył się na posiedzeniu komitetu delegatów Izb obu przeciw ograniczeniu wolności prasy. Na zebraniu grup opozycyjnych postanowiono fuzję konserwatywnej i liberalnej partji. W miejsce organów obu partji „Binele Public“ i „Timpul“ wychodzić będzie jeden dziennik, który zamieści w pierwszym numerze manifest połączonej opozycji.

Washington 27 marca. Poseł amerykański w Berlinie, Sargent, zamianowany posłem w Petersburgu.

Petersburg 24 marca. Jenerał-gubernator Królestwa, jenerał-adjutant Hurko, wyjeżdża ztąd do Warszawy za tydzień. — *Nowosti* donoszą: „Trupa aktorów rosyjskich, w których liczbie jest kilku z teatrów cesarskich, udaje się wkrótce do Warszawy, celem dania tamże cyklu przedstawień.

Z Petersburga donoszą *Warszawskiemu Dniownikowi*. Gazety przeczą, że ministerstwo finansów w skutek powiększenia się kontrabandy na wszystkich granicach całego cesarstwa wyasygnowało 396.000 rs. jako nagrody za schwytanie i niedopuszczenie kontrabandy, a także na wydatki za przechowanie i przewóz towarów konfiskowanych i na inne wynikające z tego powodu rozehody.

Ajencja północna donosi z Nowogrodu, że w toczącej się sprawie Twerskiego niezmiernie wrażenie zrobiła mowa prokuratora Dobrzyńskiego, zwłaszcza umiejętne ugrupowanie faktów, dowodzących nieludzkiego obchodzenia się obwinionego z zesłanymi na osiedlenie czerkiesami. Pomimo to przysięgli wydali werdykt uniewinniający wszystkich obwinionych: Twerskiego, Nowikowa, Kałasznikowa i Siłanowa.

Gospodarstwo przemysł i handel.

Gal. Bank hipoteczny we Lwowie. Bilans c. k. uprz. gal. akc. Banku hipotecznego za rok 1883 wykazuje po odpisaniu strat w kwocie 134528 złr. czystego zysku 393.527 złr. w. a. Po strąceniu statutowych przepisanych kwot na tantjemy i dotacje funduszu rezerwowego, okazuje się oprocentowanie kapitału akcyjnego po 11 od sta.

Towarzystwo zalozkowe krakowskie odbyło dnia 24 b. m. walne zgromadzenie. Przewodniczył mu p. Adam Asnyk. Wybitniejsze cyfry sprawozdania są następujące: Udziały członków wynosiły w zeszłym roku 57.201 złr. 57 ct. Pożyczek udzielono członkom 1547 (więcej o 451 jak w zeszłym roku), w łącznej kwocie 359.436 złr. ct. (więcej o 95.756 zł. 14 ct. jak w zeszłym roku). Ogólny obrót kasowy wynosił w zeszłym roku 1,062.063 złr. 84 ct.; odsetki przyniosły 7801 złr. 18 ct.; koszta administracji wynosiły 4393 złr. 67 ct. pozostał czysty zysk 2383 zł. 83 ct., który umożliwia udzielenie 4-procentowej dywidendy. Dyrektorem na lat 3 wybrany Przemysław Kotarski.

Bank rolniczy we Lwowie.

Lwów dnia 26 marca 1884.

Ceny za 100 kilo loco Lwów.	
Pszenica czerwona	złr. 9.35 10.—
„ biała	0.00 0.00
„ żółta	9.10 9.65
Żyto gotowe	7.20 7.50
Owies do nasienia	7.00 7.50
„ obrocny	6.30 6.90
Jęczmień browarny	7.25 8.—
„ obrocny	6.50 7.25
Rzepak	13.— 14.—
Groch do gotowania	7.— 11.—
Groch pastewny	5.50 6.80
Wyka do nasienia	6.00 7.00
„ obrocna	5.40 6.—
Bobik	6.50 7.40
Hreczka	6.50 8.—
Koniczyna czerwona	40.— 60.—
„ biała	— — —
„ szwedzka	90.— — —
Spirytus, na terminu marzec, maj za 10.000 lt. pret	34.50—35 zł.

Bank rolniczy utrzymuje na składzie do nasienia koniczynę czerwoną i białą — lucernę — tymotkę — groch — „Victoria“, biały i zielony — soczewicę — buraki pastewne i oryginalne Oberndorfskie, — zab koński. Zamówienia przyjmuje na koniczynę szwedzką, nasiona pastewne, jęczmień, owies, pszenicę jarą, banatkę, maszyny rolnicze.

Telegramy targowe z dn. 27 marca.

Wiedeń: Pszenica za 100 kilo 10.25 złr. żyto 100 kilo — złr. Okowita 30.25—30.50 złr. Pszt: Pszenica za 100 kilo 9.40—9.41 zł., rzepak 14.— zł. Berlin pszenica 170.1/4 m., żyto — m., okowita 45.10 m., olej rzepakowy 48.80— zł. Paryż: Mąka za 159 kilo 48.40 franków, olej rzepakowy 70.50 okowita — fr.

Nafta. Wiedeń 27go marca: 13.25 do 13.50. Brema: 7.50 do —.— Hamburg: 7.60, na marzec 7.50, na sierpień-grudzień 8.25. Antwerpja: na marzec 19.—, Nowy-York: 8.1/2. Filadelfja 8.3/4.

Lwów, z Izby handlowej, 27 marca 1884.

1. Akeje za sztukę.

	placa	zadzaja
bez kuponu bieżącego		
Kolej gal. Kar. Lud. 200 zł. m. k.	297 00	301 00
„ lwow.-czern.-jass. 200 zł. w. a.	173 25	176 25
Banku hypot. gal. po 200 zł. w. a.	297 00	302 —
„ kredyt. galie. po 200 zł. w. a.	250 —	255 00
2. Listy zastawne za 100 zł.		
Tow. kred. galic. 5 pret. w. a.	99 50	100 50
„ „ „ 4 „ „ „	90 50	92 —
„ „ „ 5 „ „ „ okresowe	99 50	100 50
„ „ „ 4 „ „ „ los 41 l.	86 25	87 25
Banku hyp. galic. 6 „ w. a.	101 40	102 40
„ „ „ 5 „ w. a.	97 75	98 75
„ „ „ 5 „ 10 pret.	100 25	101 25
Listy dłużne g. z. kr. wł. 6 pr.	— —	— —
„ „ „ 5 „	— —	— —
3. Listy dłużne za 100 zł.		
Ogól. roln. kred. zakład dla Galicji i Bukow. 6 proc., les. co 15 lat	— —	— —
4. Oblig. za 100 zł.		
Indemnizacyjne gal. 5 pr. m. k.	99 50	100 50
Oblig. kom. zak. kr. wł. 6 pr. w. a.	96 75	97 75
Pożyczka kraj. z r. 1873 6 pr. w. a.	101 50	102 50
Pożyczka „ 1883 4 i pół proc.	90 —	91 —
5. Losy.		
Miasta Krakowa	17 00	19 00
„ Stanisławowa	22 50	24 50
6. Monety.		
Dukat holenderski	5 60	5 70
Dukat cesarski	5 62	5 72
Napoleonodor	9 57	9 67
Półimperjal	9 86	9 96
Rubel rosyjski srebrny	1 54	1 64
„ papierowy	1 21 3/4	1 23 3/4
100 marek niemieckich	58 90	59 75

Wiedeń, d. 27 marca 1884.
(godz. 1 m. 40 po poł.)

	Dzisiaj-	Z dnia
	szcze	poprz.
Losy alpejskie	66 79	66 50
Akeje węg. banku kred. na 200 zł.	328 75	326 75
Akeje Anglobanku na 120 złr.	117 30	117 25
Unionbank za 100 zł.	111 25	112 30
Akeje kolei Karola Ludwika na 210 zł.	298 50	298 50
Lombardy (kolej południowa) na 200 zł.	143 90	143 75
Akeje kolei Alfeld-Fiume na 200 zł.	173 00	172 75
Akeje kolei państwowej	315 70	317 20
Akeje kolei Lwow.-Czerniow. na 200 zł.	175 50	174 25
Węgiersko-galicyskiej kolei na 200 zł.	157 75	157 75
Losy premjowe wiedeńskie na 100 zł.	127 70	127 40
Obligacje węg. w złocie	100 50	100 40
Akeje kolei węg. zachodniej	100	199 25
Cisańskie losy	114 00	114 00
3 proc. losy tureckie na 400 franków	19 75	19 80
Złota renta węgier 4 proc. na 100 zł.	91 72	91 97
Akeje Bankvereinu na 100 zł.	109 90	108 20
Rosyjski rubel papierowy	1 23	1 21 1/2
Losy premjowe węg. na 100 zł.	117 00	116 75
Uspodobienie: uciśnione.		

Wiedeń d. 26. marca 1884.
(godz. 5 m. 35 wieczorem).

Akeje kredytowe	324 50	325 80
Akeje kolei Karola Ludwika	298 25	299 25
Renta papierowa	79 82	79 75
Listy hipoteczne galicyjskie 6 proc.	101 50	101 50
Listy gal. Banku włościańsk. 6 proc.	00 00	00 00
Napoleonodory	9 61	9 61
Uspodobienie: —		

Berlin, d. 21 marca 1884.
(godz. 5 m. 30 po poł.)

Rosyjski rubel papierowy	207 30	205
Akeje austr. kredytowe	563 00	564
Akeje kolei Karola Ludwika	126 60	59 75
Austrjackie banknoty	168 70	168 65

Dyspozycja obiadowa.

na sobotę 29. marca 1884.

Obiad droższy:

Zupa. Rosół z jesiotra z farszem. Paszteciki w koniach z grzybów. Na sztukę mięsa okonie z masłem a jajami. Entrée-mets. Łosoś w marynacie. Jarzyna Szczał z śmietaną. Legomina. Jabłka smażone. Owoce, Sery.

Obiad tańszy:

Zupa. grochowa z grzankami. Winogret ze śledzi i kartofli. Makaron domowy przekładany farszem z grzybków.

Teatr hr. Skarbka.

W piątek dnia 28go marca 1884.

Jubileuszowe pięćdziesięcioletnie przedstawienie i benefis pani ANIELI ASZPERGEROWEJ

BALLADYNA

tragedja w 5 aktach Juliusza Słowackiego. muzyka Henryka Jareckiego.

Kapelmistrz p. Henryk Jarecki.

O S O B Y:

Pustelnik, Popiel III, wygnany	p. Ruszkowski
Kirkor, pan zamku	p. Woleński
Matka, wdowa	p. Ani Aszpergerowa
Balladyna } jej córki	pni Nowakowska
Alina	pni Woleńska
Kancelarz	p. Sachorowski
Poseł ze strony Gniezna	p. Kasprowiec
Lekarz koronny	p. Dębiński
Filon, pasterz	p. Kwieciński
Grabiec, syn zakrystjana	p. Wojdałowicz
Fon Kostryń, naczelnik straży zamku	
Kirkora	p. Hierowski
Gralon, rycerz Kirkora	p. Walewski
Pierwszy } szlachcic	p. Szobert
Drugi	p. Chudkowski
Goniec Kirkora	p. Pieniążek
Inny Goniec	p. Starzewski
Stara kobieta	pna Wajgel
Żołnierz Balladyny	p. Galasiewicz
Drugi żołnierz	p. Krykiewicz
Goniec kancelerza	p. Guberski

Orszak Kirkora, Rycerze, Żołnierze, Lud.

Osoby fantastyczne:

Goplana, nimfa, królowa Gopła	pni Żelazowska
Skierka	pni Kwiecińska
Choehlik	pni Zapolska

Duchy. — Gnomy. — Sylfy leśne. Rzeczone dzieje się za czasów bajecznych w okolicach jeziora Gopła.

Reżyser p. Apollo Lubicz.

Początek o godzinie 7mej wieczór.

Nadesłane.

Artykuły w dziale „Nadesłane“ nie pochodzą od Redakcji, nie bierze też ona na siebie żadnej za nie odpowiedzialności.

Wielmożnemu H. Philippowi lekarzowi w Ottynji składamy za pełne poświęcenia i troskliwość a bezinteresowne wyleczenie naszego dziecięcia z tak ciężkiej słabości jak jest dyfteritis, serdeczne podziękowanie.

Przyjm Czeigodny Panie tych kilka wyrazów jako podziękę za poniesione trudy i bezsenne przy łożu dziecięcia spędzone noce, bo Twojej tylko wiedzy i Twemu staraniu ocalenie naszego dziecka zawdzięczamy.

Ottynja 26 marca 1884.

Gabrjela i Jan Karol Bartl.

B. EXELBIRTH

w Odessie

i Bracia Exelbirth

w Tyflisie

uskuteczniają zakupienie i transportowanie

Petroleum kaukazkiego

odpowiednio życzeniom pp. komitentów i udzielają chętnie wszelkie wyjaśniające informacje w tym względzie jak najrychlej.

